

Prediker 2:24-25 – Hoe word ik gelukkig?

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: GKB Gezang 133 : 1, 3, 4 en 5

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Psalm 144 : 1, 2 en 6

Gebed

Lezen: Prediker 2 : 1 – 26

Zingen: Psalm 104 : 1, 4 en 8

Preek over Prediker 2 : 24 – 25

Zingen: Opwekking 544

Lezen wet

Zingen: GKB Gezang 38 : 1, 2, 3 en 4 (canon 2 groepen)

Gebed

Collecte

Zingen: LvK 488B : 1, 3, 4 en 5

Zegen

Hoe word ik gelukkig?

Inleiding

dia 1 – verlanglijstje

Vrijdag was ik jarig.

Twee maanden geleden kreeg ik al de vraag of ik ook een verlanglijstje had.

Nou, nee, niet echt dus.

Ik vind dat maar moeilijk, verlanglijstjes maken.

Ik heb eigenlijk alles wel wat ik wil.

Of het is veel te duur om voor een verjaardag te vragen...

Heb je zelf wel eens een verlanglijstje gemaakt? Vast wel!

Dan moet je bedenken: 'wat wil ik heel graag hebben?'

Je gaat naar de speelgoedwinkel om te kijken wat ze allemaal hebben,

en je kiest een paar dingen uit voor je verlanglijstje.

En als je het dan ook nog krijgt, ben je helemaal blij.

'Dit cadeau is precies wat ik wilde hebben!

Hier ga ik heel veel mee spelen!'

dia 2 – speelgoed

Maar dan een paar weken later.

Vaak ben je je nieuwe speelgoed dan alweer vergeten.

De eerste dagen heb je er heel veel mee gespeeld,

en toen werd het steeds iets minder.

Misschien moet je wel heel diep nadenken

voordat je weet wat je ook al weer op je verjaardag hebt gekregen...

En nu begint je moeder te zeuren:

'zou je niet weer eens met je verjaardagscadeau gaan spelen?'

Nou, wees eens eerlijk, bij wie gaat dat wel eens zo?

Waar het om gaat:

cadeautjes zijn leuk, maar ze zijn ook tijdelijk,

je wordt er niet echt gelukkig van.

dia 3 – vakantie

Nog een ander voorbeeld, ook van iets leuks: vakantie.

Naar vakantie kun je een heel jaar uitkijken.

Aftellen tot het eindelijk zo ver is.

'Nog 10 nachtjes, en dan gaan we op vakantie.'

Heerlijk, om alles even achter te laten en niets te hoeven.

Ik wordt daar wel blij van.

Maar de vakantie is wel altijd veel te snel voorbij.

Na de vakantie is het weer net zo druk als daarvoor.

Weg is dat vakantiegevoel alweer.

Het kan zelfs nog erger:

dat je op vakantie de hele tijd denkt aan alles wat je nog moet doen als je terug bent. En dan steeds denkt: 'het is vakantie, ik moet ervan genieten', maar hoe harder je dat probeert, hoe minder het lukt... Net als met cadeautjes is vakantie leuk, maar wordt je er niet echt gelukkig van.

dia 4 – hoe word ik gelukkig?

Waar word je wel gelukkig van?

Dat is waar het vanmorgen over gaat.

In Prediker 2 houdt Prediker zich met die vraag bezig.

In hoofdstuk 1 ging het om de enorme vraag

waar je voor leeft, of er een groter doel is om voor te leven.

In Prediker 2 gaat het meer over het gewone leven van elke dag:

hoe word ik gelukkig?

Onthoud in ieder geval dit:

gelukkig wordt je niet van speelgoed of vakanties, maar van God.

1. Op zoek naar geluk

dia 5 – op zoek naar geluk

Gelukkig zijn, voor veel mensen is dat het belangrijkste in het leven,

en ook ik ben liever gelukkig dan ongelukkig.

Geluk is iets moois.

Het is alleen zo moeilijk te vinden...

Er zijn zo veel dingen die je niet echt gelukkig maken.

Hoe wordt je wel gelukkig?

dia 6 – veel hebben maakt nog niet gelukkig

Net als wij, westerse mensen, is Prediker iemand die het goed heeft.

Hij hoeft zich geen zorgen te maken of er vandaag wel iets te eten is.

Juist als je alles hebt wat je nodig hebt,

kom je er vaak achter dat je helemaal niet zo gelukkig bent.

Prediker heeft dat ook en hij gaat op zoek.

'Kom', zegt hij, 'laat ik proberen de genoegens van het leven te smaken

en te genieten van het goede.'

Even tussendoor, ik ga er vanuit dat Prediker niet dezelfde is als Salomo,

maar dat hij Salomo als hoofdpersoon in zijn zoektocht gebruikt.

Prediker zelf leefde veel later, niet ver voor Jezus.

Maar Prediker vertelt wat Salomo geprobeerd heeft,

en ongetwijfeld heeft hij daar zelf ook ervaring mee.

Het is een hele lijst,

van geld, drank, muziek, seks, wijsheid...

Maar waar je heel gemakkelijk overheen leest, is vers 5:

'ik heb tuinen en parken aangelegd.'

Dat is een herinnering aan de tuin van God: het paradijs.

God maakte die tuin voor de mens, Adam en Eva,

zodat ze daar gelukkig zouden zijn.

Prediker maakt zijn eigen tuin, zonder God.

Hij probeert zijn eigen gelukkige wereld te maken, of beter: te scheppen.

Alle dingen die hij probeert, komen op hetzelfde neer:

hij probeert zichzelf gelukkig te maken.

dia 7 – proberen jezelf gelukkig te maken

En dat proberen wij toch ook?

We zeggen wel dat geld niet gelukkig maakt,

maar ons leven laat vaak iets heel anders zien.

Je kunt ook geluk zoeken in gezondheid, werk of relaties.

Of gewoon in eten en drinken.

Maar volgens Prediker maakt het allemaal niet gelukkig.

Het zijn allemaal mooie dingen om te hebben, net zoals speelgoed of vakantie,

maar je kunt jezelf niet gelukkig maken, je eigen paradijs scheppen.

En Prediker schrikt van zijn ontdekking.

Hij krijgt zelfs een afkeer van het leven.

'Is dit het, hard werken om jezelf gelukkig te maken, maar er steeds weer achter komen dat je het niet bent?

Ik heb alles geprobeerd,

als iemand geluk had kunnen vinden, was ik het wel.

Waarom lukt het dan niet?

Ik heb alles wat mijn hart begeert, maar ik ben niet gelukkig.

Ik ben jaloers op mensen die minder hebben, maar wel gelukkig zijn.

Wij, rijke mensen, maken het leven vaak zo moeilijk.

Waarom zijn arme mensen vaak veel tevredener?'

dia 8 – het is tijdelijk en nooit genoeg

Met het geluk dat je voor jezelf probeert te maken,

zijn twee problemen:

het is nooit genoeg, het moet altijd beter,

en het is tijdelijk, als je sterft is het afgelopen.

Die dingen noemt Jezus ook.

Prediker wordt wel eens gezien als minst christelijke bijbelboek,

maar Jezus zegt precies hetzelfde, in Lucas 12:16-21. (lezen)

dia 9 – Lucas 12:16-21

2. Geluk is van God

dia 10 – geluk is van God

Jezus en Prediker zeggen hetzelfde:

aardse schatten maken je niet gelukkig.

Prediker zegt dat niet met een wijzend vingertje: 'foei, dat mag niet'.

Hij heeft het ook geprobeerd.

Maar hij zegt: 'wil je gelukkig worden, dan moet je het niet zo doen.'

Je eigen leven maken, leven voor geluk, het levert niets op.

Ik geloof dat als je echt geluk wilt vinden, je bij God moet zijn.

dia 11 – God maakt het verschil

De conclusie van Prediker in vers 24

is dat je maar beter kunt eten, drinken en genieten.

Dat lijkt een vreemde conclusie.

Hij heeft net gezegd dat alles leeg is,

en dan moet je er maar gewoon van genieten?!

Maar Prediker zegt er nog iets achteraan:

het is in de hand van God.

God maakt het verschil!

Met eten en drinken is niets mis.

Speelgoed en vakantie, geniet er maar van.

Een goede gezondheid, mooie baan en fijne vrienden, wees dankbaar.

Maar je kunt er niet zelf voor zorgen

Dan moet je er hard voor zwoegen en is het nooit goed genoeg.

God zegt: 'ik zorg ervoor.

Alles wat je hebt, alles waar je blij van wordt,

dat heb je niet zelf geregeld, het is een cadeau van mij.'

dia 12 – geluk zonder God lukt niet

Mensen hebben altijd geprobeerd zelf gelukkig te worden.

De bijbel staat daar ook vol mee.

Adam en Eva in het paradijs,

die precies die ene vrucht willen eten die ze niet van God hadden gekregen.

Het hele Oude Testament gaat zo door: mensen proberen het zonder God.

En Prediker, misschien wel het jongste bijbelboek van het Oude Testament,

trekt de conclusie: geluk zonder God is gedoemd te mislukken.

Gelukkig word je niet door heel hard te proberen gelukkig te worden.

Gelukkig word je als je Gods hand ziet in alles wat je krijgt.

Als je niet altijd denkt dat je er meer uit moet halen,

maar je blij en tevreden bent met wat God geeft.

Jezus zegt het in Lucas 12 zo:

'kijk naar de lelies, kijk hoe ze groeien.

Ze werken niet en weven niet.

Ik zeg jullie: zelfs Salomo ging in al zijn luister niet gekleed als een van hen.'

Gelukkig wordt je door wat je van God krijgt.

dia 13 – God kennen maakt echt gelukkig

Het is niet zo dat je pas gelukkig kunt zijn

als God jou bijvoorbeeld veel geld geeft.

Het gaat niet om geld, of eten en drinken, maar om God.

Voor mijn relatie met mijn vrouw, Hanneke, zou ik al alles geven,

dat is niet in geld uit te drukken.

Als je met God een relatie kunt hebben, wat doet de rest er dan nog toe?

Eten, drinken, geld, gezondheid, het zijn extraatjes.

Prediker zegt dat niet zo ronduit.

Hij kent God minder als iemand met wie je een relatie mag hebben.

Na Prediker kwam Jezus.

God, die zo veel geeft om van te genieten,

mogen we door Jezus nu ook persoonlijk kennen.

Dat is pas geluk!

3. Is dat nog wel geluk?

dia 14 – is dat nog wel geluk?

Als je dus gelukkig wilt zijn,

moet je niet naar geluk zoeken maar naar God.

Of is dat wel erg zweverig?

Kijk, als je niets hebt, dan is het prachtig om daar aan vast te houden.

Als je christen bent in Syrië of in Irak, en je bent in groot gevaar

omdat moslimextremisten een nieuwe islamitische staat willen stichten,

dan kan ik me goed voorstellen dat je je vastklampt aan God en zegt:

'mijn geluk is in God alleen.'

Maar als je niets te klagen hebt, hooguit het weer,

kun je dan geloven dat alleen God echt geluk geeft?

Is dat wel het geluk dat je zoekt?

dia 15 – Duits

Als je je fietssleuteltje kwijt bent, moet je je fietssleuteltje gaan zoeken.

Waarom zou dat met geluk anders zijn?

Hoezo moet je dan opeens God zoeken, in plaats van geluk?

Ik denk dat je het wel kunt vergelijken met het praten van een andere taal.

Op school was ik best goed in Duits.

Maar als ik op vakantie ben in een Duitstalig land, dan klap ik helemaal dicht.

Ik wil het dan te perfect doen.

En hoe perfecter ik Duits wil spreken, hoe minder ik mijzelf verstaanbaar kan maken.

De druk is dan te groot.

dia 16 – bezig zijn met geluk maakt ongelukkig

Met geluk is dat ook zo.

Je kunt heel hard bezig zijn met geluk,

maar de druk wordt dan zo groot dat je niet meer kunt genieten.

Als je geluk afhangt van hoe jij naar geluk zoekt, als je dingen te groot maakt,

of dat nu geld, werk, seks of gezondheid is,

kun je niet meer genieten.

God kun je niet te groot maken,

daarom is geluk dat van hem afhangt wel echt geluk.

dia 17 – Lucas 12 : 29 – 31

Dat zegt Jezus ook, weer in Lucas 12.

Nog een klein stukje daarvan, vers 29-31.

Je kunt geluk zoeken, maar beter zoek je God en zijn koninkrijk,

en het geluk komt dan wel.

dia 17 – geluk door God kan niemand afpakken

Te veel met geluk bezig zijn, maakt je ongelukkig.
En ik geloof echt dat God veel mooier geluk geeft.
Het goed hebben, dat is maar betrekkelijk en kwetsbaar.
Je kunt wel zeggen: 'als je maar gezond bent, dan is het goed',
maar wat een wrede afgod is gezondheid dan!
Als je niet gezond bent, is je leven dan niet meer de moeite waard?!

God kennen, dat kan niemand van je afpakken.
Dan wordt het gewone genieten ook mooier:
het hoeft niet altijd beter, mooier of extremer,
je kunt gewoon blij zijn met wat je van God krijgt.

Nee, het is niet zo dat als je God kent,
je je altijd heel blij voelt.
Het geluk dat God geeft,
gaat veel dieper dan een goed gevoel.
Geluk is dat wat er ook met je gebeurt,
God het aankan en jij met God.

4. Eet, drink en geniet!

dia 19 – eet, drink en geniet
Volgens Prediker is buiten God geen geluk.
En daarom zegt hij:
eet, drink, geniet, en zie daarin Gods hand.

Mooi dat Prediker zulke gewone dingen noemt: eet en drink.
Dat heeft alles met God te maken.
Het klinkt gek, maar er is echt een christelijke manier van eten en drinken.
Je kunt dichterbij God komen
als je eten niet te belangrijk maakt of juist te onbelangrijk.

dia 20 – eten is geen medicijn
Eten en drinken wordt te belangrijk
als je leeft om te eten.
Als je je verdriet weg-eet,
als het water je de hele dag al in de mond loopt

omdat je steeds denkt aan wat je vanavond gaat eten, als alleen het beste restaurant nog goed genoeg voor je is. Eten maakt je niet gelukkig, het is geen medicijn om gelukkig te zijn.

Als je gelukkig moet worden van eten en drinken, komen eten en drinken op Gods plaats. En ze maken je eerder ontevreden dan gelukkig.

dia 21 – eten is geen brandstof

Maar je kunt ook de andere kant op: eten en drinken te onbelangrijk maken.

Dat is als eten en drinken een noodzakelijk kwaad is om in leven te blijven.

Eten als brandstof.

‘Eten moet nu eenmaal, maar het moet zo weinig mogelijk tijd kosten.’

Als dat Gods bedoeling was, had hij wel astronautenvoedsel geschapen:

het vult en bevat alle vitamines die je nodig hebt.

Maar God geeft veel meer.

Heerlijke smaken, zodat het eten elke dag weer anders kan zijn.

Je mag genieten van eten en drinken, van de smaken die God geeft.

Eten is lekker, en God heeft er plezier in als we dat op waarde schatten.

dia 22 – geniet van Gods cadeaus

Eet en drink, niet als medicijn, niet als brandstof, maar als cadeau van God.

In eten en drinken mag je God leren kennen, als iemand die het fijn vindt dat je geniet.

Dus zie God in eten en drinken, dank hem ervoor.

Voor werk, gezondheid en relaties geldt precies hetzelfde: het zijn mooie cadeaus van God.

Maak ze niet te belangrijk, door er je geluk van te laten afhangen,

maar ook niet te onbelangrijk, want God heeft het gemaakt.
Alleen dan kun je er echt van genieten!

dia 23 – geniet van God zelf

Geniet dan ook van God zelf.

Want het gaat niet om wat hij geeft, hoe mooi het ook is,
maar om wie hij zelf is.

God kennen als persoon, dat maakt pas echt gelukkig.

In zijn cadeaus leer je hem kennen.

Het kan je helpen om elke dag te bedenken:

wat geeft God vandaag en hoe leer ik hem daarin kennen?

Praat er maar over met elkaar, of schrijf het op.

God is vereerd als je geniet van zijn schepping,
als je geniet van hemzelf.

Hij heeft je ervoor gemaakt.

En eens mag je bij hem aan tafel zitten,

samen met hem genieten van de maaltijd

en genieten van hem.

Amen.